

SPILDOPMAGERNE I VIBORG

25 år den
5. september 1995

Spildopmagerne i Viborg 1970 - 1995

25 år den 5. september 1995

Viborg Bogtrykkeri
1995

Spildopmagerne i Viborg.

25 år den 5. september 1995.

1970:

Den første indsamling fandt sted den 5. september mellem kl. 14 og 17 overalt i Viborg by og Overlund. Det drejede sig i første omgang kun om aviser, blade, klude, tøj og fodtøj. I avisernes annonce stod: "Stil det venligst uden for døren, porten eller havelågen - gerne mærket "Spildopmagerne". Initiativtagerne var Viborg Y's Men's Club (YMC) efter idé fra en tilsvarende klub i Kalundborg. Foreløbig havde klubben tilsagn om 8 transportvogne, men 15 ønskedes. Med vognene ville følge 3-5 medlemmer af de uniformerede ungdomskorps i byen. Senere tog man også flasker og jern med ved indsamlingerne.

Overskuddet fra et loppemarked, som senere skulle holdes, ville blive fordelt mellem ungdomskorpsene. I Kalundborg var overskuddet det første år 40.000 kr., og i 1969 var de oppe på 70.000 kr. Forhåndsftaler var iøvrigt truffet med produktforretninger, kluderiverier og papirmøller.

De indsamlede varer blev opmagasineret i ejendommen Sct. Jørgensvej 3. Der var 500 bøjler med pænt tøj, kasser med nederdele, børnetøj, løse herrebenklæder, fodtøj, hatte, lamper, lænestole, gasovne, strygejern og industriklude.

Midt i oktober blev det første loppemarked afholdt en tirsdag mellem kl. 19.00 og 21.00, og hver tirsdag undtagen mellem jul og nytår skulle der så afholdes loppemarked. 15. december blev der således solgt for 2.500 kr.

1971:

Midt i april blev der på en aften solgt for 3.000 kr., og heri var ikke medregnet betalingen for 20 tons aviser. 500 købeinteresserede passede den aften gennem lokalerne på Sct Jørgensvej. Sidst i april var lageret så meget fyldt op, at Spildopmagerne frabad sig flere henkognings- og sylteglas. Derimod var man mere interesseret i legetøj, musikinstrumenter og glasvarer. Ved de første indsamlinger modtog man også frimærker. Iøvrigt havde man så meget tøj, at Red Barnet kunne modtage en større sending fra lageret.

I juni blev der på 4 loppemarkeder solgt for ialt 6.577 kr. Herudover fik YMC flere tusinde kroner ind ved salg af gamle aviser og klude ialt ca. 19.000 kr. For 75 % vedkommende gik pengene til de uniformerede ungdomskorps i Viborg, d.v.s. DDS, DDP, FDF, FPF, KFUK og KFUM. De sidste 25 % gik til klubbens eget arbejde, bl.a. til uddannelse af kristne ungdomsledere.

Ungdomskorpsene skulle selv - ligesom det stadig praktiseres - tjene til deres andel i overskuddet ved hjælp af et særligt pointsystem. Oprindeligt gav hjælp ved salg og sortering 1 point, mens en bil med chauffør til indbringning af varerne gav hele 3 point. Idag udfylder alle, der arbejder i hallen og ved indbringning en arbejdseddél med opgivelse af det antal timer, der er udført arbejde i. Når udbetaling finder sted - hvert halve år - gøres antal timer op, og en "timeløn" udregnes i forhold til overskuddet.

1972:

I marts måned blev indsamlingsområdet udvidet til også at omfatte Bruunshåb og Vinkel. 1. april ville Spildopmagerne blive husvilde, da ejendommen på Sct. Jørgensvej skulle rives ned. En midlertidig løsning opnåedes ved leje af en hal på Nørremarksvvej, hvorfra et udsalg fandt sted i de gamle lokaler. Mod betaling af 10 kr. måtte man tage så meget, man kunne slæbe med sig. Dette praktiseres ved sidste salg før sommerferien - dog er prisen i 1995 sat op til 40 kr.

For at finde et blivende sted for Spildopmagernes arbejde begyndte Y's Men's Club at arbejde med planer om at bygge en hal på Klokkestøbervej. Grunden på 2.500 kvadratmeter blev stillet til rådighed af kommunen, ligesom en 10-årig lånegaranti på 155.000 kr. til byggeriet af en hal på 700 kvadratmeter blev ydet på lejebasis.

Med en årlig indtægt på 100.000 kr. og med deltagelse af korpsene i driftsomkostningerne, ville YMC kunne klare afdragene.

Aflevering af effekter lørdag mellem kl. 10 og 12 blev indført, ligesom afhentning af købte sager, som ikke kunne hjemtransporteres på salgs-aftenen, kunne finde sted i samme tidsrum.

1973:

Hallen blev forevist repræsentanter for byrådet den 31. januar. Indsamlingsområdet udvidet til også at omfatte Hald Ege, Sdr. Rind og Tapdrup. Ialt 20 biler i sving ved indsamlingerne. Op til 1500 købere på en salgsaften kommende fra en stor del af Midtjylland, helt fra Djursland, Holstebro og Ålborgeggen.

Indtægterne fra salget af flasker, klude og aviser kunne betale huslejen (22.000 kr. årligt). Parkeringsområdet udvidet til at omfatte 100 biler og aftale truffet med Viborg Varetransport vedrørende afhentning af større ting uden for de normale indsamlinger. Denne ordning blev senere afløst af en særlig "dødsbo-vogn", som Spildopmagerne selv stillede til rådighed.

Efter sommerferien kom Løgstrup med i indsamlingsområdet, og telefonisk henvendelse fredag kl. 17 til 19 samt lørdag kl. 10 til 12 blev indført.

1974:

Fra foråret forpligtelse overfor kommunen til at indsamle mindst 200 tons gamle aviser om året. Ansøgning om fritagelse for betaling af moms

afsendt til finansministeriet. I 1973 havde der været en omsætning på 138.780 kr. Ved første salg efter sommerferien måtte køberne lukkes ind i hold. Bilerne afmærket med skilt bag forruden for at hindre, at de varer som blev stillet ud til Spildopperne, kom i forkerte hænder.

1975:

30. april fest i hallen med 140 deltagere i anledning af den kommende 5 års fødselsdag. Velkomst ved repræsentant for FDF's seniorklub, orientering om YMC og Spildopmagerarbejdet samt musikalsk underholdning ved FDF's tyrolerorkester.

På selve dagen den 5. september - march gennem den indre by med FDF's orkester i spidsen efterfulgt af 10 repræsentanter for hver af de 15 afdelinger fra de 4 ungdomskorps.

I løbet af de første 5 år var der indsamlet og solgt for 573.300 kr. og hertil var anvendt 7.300 arbejdstimer.

1976:

I begyndelsen af året købte YMC grunden af kommunen for 93.000 kr. Der blev opfordret til bundtning af aviserne af hensyn til læsning i containere. Hertil blev senere anskaffet en transportør.

1977:

Telefon installeret i hallen. Prisen for entrè sidste salgsaften før sommerferien sat op til 15 kr.

1978:

Forhandlinger startet med kommunen vedrørende genbrug. Forslag til kommunen om, at den overtager hallen og arbejdet med sortering, mens Spildopmagerne forestår indsamling og salg. Kommunen ikke interesseret. Afhentning af dødsboer ved egen foranstaltning indført.

1979:

17. september orienteringsmøde om overdragelse af Spildopmagerarbejdet til de uniformerede ungdomskorps og deres støtteforeninger. Kommunen ville betale husleje, lys og varme m.m. YMC ville trække sig ud af arbejdet, hvorved der ville blive 25% mere at udbetale til korpsene.

12. november stiftende generalforsamling for "Sammenslutningen

Spildopmagerne i Viborg". Ifølge vedtægterne skulle bestyrelsen bestå af repræsentanter for følgende organisationer: YMC, FDF-Samvirket, Sct. Georgs Gilderne, DDS, KFUM/KFUK, FDF/FPF samt et medlem frit valgt blandt de førnævnte organisationer.

Sammenslutningens formål var - og er stadig - at videreføre det af Viborg YMC startede arbejde med indsamling, sortering og salg af genbrugseffekter i samarbejde med Viborg kommune og YMC. Overskuddet går til de tilsluttede foreningers arbejde.

Bestyrelsen skulle stå for det administrative, mens et Spildopmagerudvalg skulle stå for det praktiske arbejde. Udvalget bestod af:

- Halinspektør (tillige leder af kasse- og vagtordning)
- Kørselsleder (tillige telefonvagt)
- Leder af loppemarked med følgende afdelinger:
 - hårde hvide varer og el-afdeling
 - møbelafdeling
 - småtingsafdeling
 - tøjafdeling
 - skoafdeling
 - bøger og blade
 - grovvareleder
 - flaskemand
- avismand (tillige leder af containertrafik)

10. december fordelingsmøde, hvor bestyrelsen modtog afdelingernes tilbud om arbejdsstyrke og hvilke arbejdsområder, de var interesserede i. Endvidere blev stillingsbeskrivelser forelagt de forskellige ledere.

1980:

27. maj første generalforsamling i Sammenslutningen. Regnskabet for de første 11 måneder af 1979 blev forelagt af YMC, som herefter overdrog dette arbejde til Sammenslutningen. Planer om at etablere en containergrav til papirlæsning opgivet i første omgang, da den var for dyr. Som erstatning anskaffet en transportør.

1981:

Omtale af spildopmagerarbejdet i Jyllandsposten og artikel i DDS lederblad "Broen". 100.000 kr. udbetalt i årets løb til korpsene samt støtteforeningerne.

1984:

Medlemskab af Radio Viborg af hensyn til annoncering af indsamlingerne, salgsaftener m.v. Planer om udvidelse af hallen ud mod parkeringspladsen med 150 kvadratmeter. Mere lys udenfor hallen installeret. Momsen bortfaldet.

1985:

Udvidelse af hallen stadig drøftet. Vedtægterne ændret, således at kun det halve af bestyrelsen udskiftes hvert år.

1986:

YMC ejer hallen og udlejer den til kommunen, der igen fremlejer den til Spildopmagerne mod at betale 5% af det nettooverskud, som er til fordeling mellem de uniformerede ungdomskorps. Herudover betaler kommunen el, vand og varme i henhold til lejekontrakt. Stadig resultatløse forhandlinger med kommunen om udvidelse af hallen. Indtægter for reklamer i hallen beløber sig til 10.000 kr.

1987:

Kommunen siger nej til udvidelse af hallen. Samtidig bortfald af gratis containere til affald. Møde med chaufførerne for at drøfte rutelængder, læsning og aflæsning m.v. Lysmast ved pappresserne. Tilladelse fra toldvæsenet til at benytte varevogne med gule nummerplader ved indsamlingerne. Annoncer i Folkebladet vederlagsfri og annoncering i hallen for Viborg-bladet for samme beløb, som annoncerne koster.

I årets løb indsamlet 500 tons papir og 50.000 flasker. Forbrug af arbejdstimer 14.000, timelønnen 20,20 kr. Ialt udbetalt 280.000 kr. Henny Basballe fra Radio Viborg optog et lydbånd til Ældremagasinet.

1988:

Ny lejekontrakt med kommunen, således at Spildopmagerne modtager et fast beløb fra kommunen mod at Spildopmagerne selv står som lejere af hallen og selv må afholde udgifterne til el, vand, varme, affaldscontainere m.v. Beløbet fra kommunen blev på 117.000 kr. årligt.

"Håndbog for Spildopmagerne" udgivet bl.a. for at kunne orientere nyt personel om deres pligter ved arbejdet. Laveste alder 12 år. Indskærpelse af, at intet personel må opholde sig på bilernes lad til og fra hallen. Pappresser på prøve. Skilt med organisationernes logo anbragt over kassen ved udgangen af hallen.

1989:

Revas opstiller papir-flaskecontainere, hvilket muligvis giver nedgang i Spildopmagerens indsamling. Derfor pressemeddelelse for at bevare kunderne på dette område. Pappresser og forpresser fungerer tilfredsstillende. Grav til to papircontainere på budgettet. Danmarks lokalhistoriske arkiv, videoskolen har fremstillet en film om genbrug, hvori indgår sekvenser fra Spildopmagerens arbejde.

1990:

Kommunens tilskud hævet til 145.000 kr. årligt bl.a. fordi lossepladsafgiften er steget. Container med indbygget pappresser stilles til rådighed af Rødkærsbro Produkthandel. Containergraven til papir indviet til stor glæde for de, der læsser papiret. 40 kitler med navnet Spildopmagerne på ryggen anskaffet. Sodavand og wienerbrød suppleret med ost og varm cacao i den kolde årstid.

1991:

Fem affaldscontainere nødvendige til hver indsamling. Meget lave priser på papir og pap - 3 øre pr. kg. papir, men i henhold til aftale med kommunen kan denne del af indsamlingen ikke stoppe. Mere bord- og hyldeplads i køkkenet. Overgang til Midtbank, der giver 7% mere i rente ved køb af aktier for 8.000 kr., 3% mere end Unibank.

Afhentning af genbrugsting hos Revas i sommerferien, hvorved salg kan finde sted de to sidste tirsdage i august.

1992:

Tilskud fra kommunen på 50.000, fordi Spildopmagerne indsamler effekter, som efter sortering går på lossepladsen (i årets løb 100 tons). Udbetalt 377.000 kr. Bilskader på 15.000 kr. Indskærpelse overfor chaufførerne, da forsikring ikke kan tegnes på lånte biler. Ansvar og indboforsikring tegnet i nyt selskab, hvorved præmien faldt fra 10.000 til 2.200 kr. Ændret ruteinddeling i takt med byens vækst. Formanden har orienteret FDF/FPF forældre om Spildopmagerens arbejde.

1993:

Overskud på 420.000 kr. kun overgået i 1990 med 450.000 kr. Opfordring til sælgerne om at justere priserne, da de indsamlede effekter har dalende værdi bl.a. på grund af genbrugsbutikker m.v. Kontrol ved udgangen for at undgå gratister. Formular skal udfyldes i tilfælde af skade på indsamlingsbilerne. Ny port i nordvæggen bag møbelafdelingen for at lette udbæring af defekte møbler til brændselscontaineren. Tingstadens YMC orienteret med henblik på evt. optagelse i Spildopmagerne.

1994:

Rum til særlig værdifulde effekter indrettet i hallen. Kun halinspektørerne har nøgle til rummet. Stabilt grus lagt på nordsiden af hallen af hensyn til til- og fra kørsel af brændselscontaineren. Repræsentanter for bestyrelsen på besøg hos Spildopmagerne i Skive for at hente evt. inspiration i arbejdet.

1995:

Festudvalg på 3 mand nedsat, for sammen med 3 mand fra YMC at planlægge jubilæet den 5. september 1995.

1. Tillæg.
Formænd.

1970-1971 : Robert Lindegaard
 1971-1972 : Vagn Aage Winther-Nielsen
 1972-1973 : Orla Jensen
 1973-1976 : Villy Laursen
 1976-1978 : Erik Nørgaard
 1978-1981 : Niels Staun
 1981-1984 : Erik Öhrström
 1984-1986 : Bo Refer
 1986- : Lars Gylling

2. Tillæg.

I marts 1992 udgivet "Håndbog for Spildopmagerne" med oversigt over arbejdsopgaver for de tilsluttede korps samt jobbeskrivelser for at kunne informere nyt personel.

Arbejdsopgaverne er således fordelt.

Halinspektører 1. og 2. Sct. Georgs Gilde

Kassefunktion
 Kaffe/sodavand
 Dørvagt

Kørselsleder	FDF Samvirke
Hårde hvidevarer	FDF I, Orkestrene, Seniorklub
Møbler	FDF III
Isenkram	FDF Søndermarken
Tøj	DDS 1, Waingunga 'samt DDS Løgstrup
Sko	FDF/FPF Overlund
Bøger/legetøj	KFUK I og III samt KFUK Asmild
Grovvarer	FDF/FPF Vinkel
Flasker	Waingunga og 3. piger DDS
Pap	FDF/FPF Finderuphøj
Aviser	KFUM
Lamper	FPF Vestervang

